

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Samhandlingsreformen

Ny regjering

- Samhandlingsreformen skal videreføres
- Politisk enighet om utfordringsbildet og i stor grad enighet om virkemidlene
- Mange prosesser er startet, og mange er godt i gang
- Regjeringen har varslet at kommunal medfinansiering skal avvikles
- De andre virkemidlene ligger der
- Kompetanse
- Samhandling
- Brukeren i sentrum – mestring

Hvor står vi (1)

- Reformen oppleves fortsatt som nødvendig og riktig: Det er skapt et engasjement for endring og samhandling, men ikke i like stor grad hos alle
- Vi har fått en betydelig økning i samarbeid både interkommunalt og mellom kommuner og sykehus
- Lovpålagte samarbeidsavtaler er på plass, men ikke realisert/operasjonalisert
- Stor reduksjon i antall liggedøgn for utskrivingsklare pasienter; fra 14 døgn i 2010 til 8 døgn i 2013
- Årsverksveksten er størst innen omsorgstjenestene (10%)
- Årsverksveksten i kommunene gjelder særlig sykepleiere og vernepleiere

Hvor står vi (2)

- Forebyggende arbeid har den høyeste kostnadsveksten (10,8%)
- Folkehelsesatsingen – stor verbal interesse, men fortsatt bare i startgropa
- Øhjelp døgntilbud:
 - 206 kommuner har mottatt tilskudd
 - 154 kommuner startet opp per 31. august
 - Stort sett eldre brukere – 75 år (75% av innleggelsene)
 - Varslet lovkrav er upresist – åpner for ulike løsninger, mange velger svært små løsninger
- Tydelig økning i antallet korttidsopphold – skyldes økt antall plasser + redusert varighet på oppholdene

Utskrivningsklare

- Endringer i tallet på reinnleggelser?
- Tre problemstillinger:
 - Får de et forsvarlig tilbud?
 - Er kriteriene endret?
 - Fortrenger de andre som burde hatt kommunale tjenester/sykehjemsplass?
- Belyses i følgeforskningsprosjekt

Frisklivssentraler

- Fra 42 i 2008 til 155 i 2012, i 150 kommuner
- 6 er interkommunale – 27 samarbeidende kommuner
- Gir tilbud om hjelp til endring og mestring av levevaner ved hjelp av helsesamtale, fysisk aktivitetstilbud, tilbud om kostholdsendring, samt tilbud om røykeslutt
- Men små virksomheter: gjennomsnittlig 0,75 årsverk, om lag 50% mindre enn 1 årsverk
- Med varierende tilbud og kompetanse
- Utfordring nå: konsolidere, utvide og integrere funksjonene i den samlede helse- og omsorgstjenesten

Fastlegene

- Fastlegene spiller en nøkkelrolle, ikke minst mhp bruken av spesialisthelsetjenester
- Fastlegeforskriften klargjør ansvarsforholdene for kommune og fastlege og definerer nasjonale kvalitets- og funksjonskrav
- Men fortsatt kreves betydelig kommunal aktivitet for at kommunene skal komme i inngrep og dialog med fastlegene slik at fastlegenes kompetanse utnyttes på en god måte

Følge med aktiviteter

- Følge med forskning i regi av NFR
 - Tre større forskningsprosjekter forankret i kompetente forskningsmiljøer startet opp i perioden august-oktober 2012.
 - Tre nye godkjent og innvilget penger til i 2013
 - En rekke delprosjekter
 - Svært relevante problemstillinger
 - Se Forskningsrådets hjemmesider!
- Forvaltningsmessige følge med aktiviteter:
 - Helsedirektoratet (Samhandlingsstatistikk) – Nasjonalt nettverk - fylkesmennene

Konklusjoner

- God start! Men det blir vanskeligere nå; arbeidsmåter og kulturer skal endres, reelt likeverd skal realiseres i praktisk samarbeid
- Mye av effektene avhenger av lokale initiativ, lokal ledelse, organisasjonskulturer og viljen til å prioritere dette arbeidet
- Fortsatt en rekke utfordringer som må adresseres
- Fortsatt behov for fullt trykk på statlige oppgaver: erfaringsoverføring, veiledning, utdanning, styringsdata, IKT, tilsyn mm

Se på NCD-strategien

- Klarer vi å realisere den, har vi langt på vei realisert samhandlingsreformen
- Folkehelsetilnærmingen for å redusere forekomst av sykdom
- Tjenestetilnærmingen - realisering av gode pasientforløp:
 - Tidlig diagnostikk
 - Systematisk oppfølging
 - Sekundærforebygging
 - Tilstrekkelig grad av tverrfaglighet og optimal kompetansebruk
 - Koordinering og samhandling
 - Gjør pasientene ansvarlig for egen behandling

Opptrappingsplanen for rehabilitering

- Skal favne hele bredden av helse- og omsorgstjenestene
- Inkluderer også rus og psykisk helse
- God rehabilitering er porten inn i arbeidslivet (og for mange, deltagelse i samfunnet)
- Viktig med godt samarbeid mellom NAV, frivillige og ikke minst brukerorganisasjonene

Veien videre

- Sentrale mål i samhandlingsreformen er å skape mer koordinerte og helhetlige helse- og omsorgstjenester og å sikre bærekraft i tjenestene. Skal vi lykkes med dette, må de kommunale helse- og omsorgstjenestene utvikles og styrkes.
- De tre største utfordringene som gjenstår i reformen, er å:
 - 1) få på plass nødvendig kompetanse i kommunene, bedre intern samhandling og riktig bruk av ressursene
 - 2) innrette tjenestene på en måte som i større grad ivaretar mestring og forebygging
 - 3) begrense behovet for spesialisthelsetjenester

Melding om primærhelsetjenesten

- Det er behov for å se alle kommunale helse- og omsorgstjenester i en større sammenheng. Regjeringen har politiske målsetninger for flere av deltjenestene. Dette innebærer at vi blant annet må se på hvordan vi utnytter de samlede personellressursene bedre.
- En sentral utfordring: pasientene og deres behov må settes i sentrum for utvikling og endring av tjenestene
- Behov for en mer robust og kompetent primærhelsetjeneste.
- Personellressursene kan brukes bedre enn i dag. Behov for å tenke nytt og legge til rette for nye roller og samarbeidsformer – bare på den måten kan vi skape tverrfaglige og gode tjenester.
- Det er behov for å rette oppmerksomhet mot områder der det er særlig behov for økt innsats (forebygging, rehab, psyk, kreft, kronikergrupper)

Melding om primærhelsetjenesten

- Noen trenger bedre tjenestetilbud. Regjeringen er spesielt opptatt av psykisk helse og rus, kronisk syke og skrøpelige eldre, og barn og unge.
- Politisk plattform: Det er en utfordring at enkelte som har stort behov for hjelp, ikke får den hjelpen de har behov for
- Politikerne har ambisjon om å gjøre endringer innenfor flere områder i helse- og omsorgstjenestene
- Regjeringen har derfor besluttet at det skal utarbeides en melding til Stortinget om fremtidens primærhelsetjenester. Sentrale områder i meldingen vil være psykisk helse og rus, rehabilitering, kronisk syke og skrøpelige eldre samt tjenester til barn og unge

Flere meldinger.....

- Flere meldinger i 2015
 - Nasjonal helse- og sykehusplan lanseres høsten 2015. Planen forutsetter at man også har sett på innholdet og organiseringen av helsetjenestene i kommunene.
 - Ny folkehelsemelding er under utarbeidelse.

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

